

Warszawa, dnia 2 lutego 2024 r.

Poz. 90

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 18 stycznia 2024 r.

w sprawie uczczenia 170. rocznicy urodzin Jana Ludwika Popławskiego

Jan Ludwik Popławski urodził się 17 stycznia 1854 roku w Bystrzejowicach na Lubelszczyźnie. Swoje życie poświęcił działalności niepodległościowej, był twórcą nowoczesnego polskiego ruchu narodowego.

Od najmłodszych lat wzrastał w patriotycznej atmosferze. Został relegowany przez rosyjskich zaborców z lubelskiego gimnazjum. Podjął studia prawnicze na Uniwersytecie Warszawskim, w ich trakcie konspirował przeciwko zaborcom w środowisku patriotycznym, za co został osadzony w Cytadeli Warszawskiej. Następnie skazano go na 8 lat zesłania na Syberię.

Jan Ludwik Popławski powrócił do Warszawy w 1882 roku. Podjął współpracę dziennikarską ze środowiskami liberalno-postępowymi oraz z pionierami polskiego ruchu ludowego. Na łamach prasy Popławski wyrażał swój szczerzy, głęboki demokratyzm i wiarę w siłę sprawczą polskiego ludu. Rok później Popławski został ponownie osadzony w cytadeli, tym razem za współpracę z kręgami socjalistycznymi.

Po wyjściu z więzienia założył tygodnik „Głos”, który stał się ważnym organem polskiej inteligencji żyjącej pod zaborem rosyjskim. Na łamach „Głosu” Popławski prezentował ideę ludowo-narodową, która akcentowała potrzebę nowoczesności i postępu, a jednocześnie piętnowała wyzysk polskich robotników i złą sytuację polskich chłopów.

W 1887 roku Jan Ludwik Popławski wstąpił do tajnej Ligi Polskiej, która była trójzaborową organizacją niepodległościową łączącą kręgi weteranów powstania styczniowego, niepodległościowych socjalistów, patriotów i pierwszych narodowców. Popławski został komisarzem ligi na zabór rosyjski, ściśle współpracował z tajnym patriotycznym Związkiem Młodzieży Polskiej „Zet”, którym kierowali wybitny polski socjolog Zygmunt Balicki oraz przyszły mąż stanu Roman Dmowski. Liga Polska pod kierownictwem Popławskiego organizowała liczne manifestacje patriotyczne w Warszawie, w tym dwie najważniejsze: na stulecie Konstytucji 3 maja oraz na stulecie insurekcji warszawskiej, czym budziła pragnienie niepodległości wśród Polaków. Za organizację tych demonstracji Popławski po raz trzeci został osadzony w cytadeli, stając się tym samym jednym z najczęściej osadzanych tam Polaków.

Jan Ludwik Popławski uczestniczył w przekształceniu Ligi Polskiej w Ligę Narodową, która była tajną organizacją koordynującą niepodległościową działalność Polaków zwieńczoną odbudową polskiej państwowości w 1918 roku.

Jan Ludwik Popławski był autorem programu Stronnictwa Demokratyczno-Narodowego, partii związanej z Ligą Narodową, będącej pierwszą partią polityczną obozu Narodowej Demokracji. Obóz ten uznał za swój główny cel odzyskanie niepodległości przez Polskę, a środkiem do osiągnięcia tego celu miała być budowa nowoczesnego, egalitarnego, demokratycznego narodu polskiego rozumianego jako wspólnota kulturowa, historyczna i polityczna. Popławski był współtwórcą narodowo-demokratycznego programu wszechpolskiego i wszechstanowego, podkreślającego jedność polskich interesów ponad granicami zaborów i stanów społecznych. Jego wkładem w polską myśl patriotyczną była również koncepcja powrotu Polski nad Odrę i Bałtyk.

Jako dziennikarz i pisarz polityczny był niezwykle płodnym autorem, którego dorobek szacowany jest na 40 tomów po 300 stron każdy. Specjalizował się w artykułach o tematyce politycznej, społecznej, literackiej i naukowej, które przez lata były publikowane na łamach znaczących pism, takich jak „Prawda”, „Głos”, „Przegląd Wszechpolski” czy „Polak”.

Jan Ludwik Popławski zmarł przedwcześnie, w wieku 54 lat, 12 marca 1908 roku w Warszawie.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej pragnie uczcić pamięć Jana Ludwika Popławskiego w 170. rocznicę jego urodzin.

Marszałek Sejmu: *S. Hołownia*